

Spis treści

Wstęp.....11

CZĘŚĆ I

DZIECKO I JEGO PRAWA 23

Rozdział 1

Dobro dziecka - od pojęcia filozoficznego
do pedagogicznej kategorii badawczej 25

1.1.Dobro dziecka w koncepcjach filozoficznych. Zarys
zagadnienia..... 25

1.2. Dziecko i działanie dla jego dobra w perspektywie
historycznej
i społeczno-kulturowej 33

1.3._____Dobro dziecka jako pedagogiczna kategoria
badawcza_____ 42

1.4.Funkcje kategorii dobra dziecka w pedagogice 44

1.5. Polityczność, historyczność i podmiotowość na mapie
myślenia

0..... dobru dziecka 47

Rozdział 2

Dobro dziecka w kontekście współczesnych badań
nad dzieckiem i dzieciństwem 59

2.1.Koncepcja Wendy Stainton Rogers jako integracja kategorii
badawczych użytecznych dla rozumienia dobra dziecka i zasady
dobra dziecka w procesie resocjalizacji 61

2.2. Relacje dorosły-dziecko i trzy modele wychowania
w koncepcji Hansa Sanera 71

2.3.Koncepcja prawa wrażliwego na potrzeby dzieci Daniela
Mońka..... 75

2.4.Modele polityki społecznej wobec rodziny 79

2.5. Modelowe perspektywy w polityce państwa wobec dziecka
opieki nad dzieckiem w rodzinie 82

Rozdział 3

Dziecko i działanie dla jego dobra w początkach polskiej
pedagogiki resocjalizacyjnej. Próba integracji dokonań
pedagogiki społecznej, pedagogiki specjalnej oraz nauk
prawnych i kryminologii 87

3.1. Ku integracji pedagogiki społecznej i refleksji
resocjalizacyjnej
w działaniach dla dobra dziecka 96

3.2. Pedagogika Janusza Korczaka jako inspiracja do refleksji
nad działaniem dla dobra dziecka 100

3.3. Potrzeby jako wyznacznik działania na rzecz dobra dziecka
w pedagogice Antona Makarenki. Od idealistycznych założeń do
wypaczenia idei wychowania 105

3.4. Potrzeba opieki nad dzieckiem jako wyznacznik działania
dla jego dobra w koncepcji pedagogiki specjalnej
Natalii Han-Ilgiwicz 108

3.5. Działanie dla dobra dziecka - sprawcy czynu zabronionego.
Ku integracji pedagogiki resocjalizacyjnej, nauk prawnych
i kryminologii 110

Rozdział 4

Dobro dziecka w polskiej pedagogice resocjalizacyjnej	117
4.1. Dziecko i działanie na rzecz dobra dziecka w teorii i metodyce pedagogiki resocjalizacyjnej do 1989 roku	117
4.2. Pedagogika resocjalizacyjna lat dziewięćdziesiątych XX wieku.	
Proces humanizacji i jego źródła	126
4.3. Pedagogiczne i edukacyjne inspiracje do poszukiwania znaczenia dobra dziecka w procesie resocjalizacji	130
CZĘŚĆ II	
RESOCJALIZACJA INSTYTUCJONALNA	
I POZAINSTYTUCJONALNA	143
Rozdział 5	
Dobro dziecka i zasada działania dla dobra dziecka w obowiązujących uregulowaniach prawnych i współczesnych koncepcjach pedagogiki resocjalizacyjnej	
5.1. Dobro dziecka i zasada dobra dziecka w świetle regulacji prawnych	
5.1.1.....Dziecko jako podmiot prawa - zarys problemu	145
5.1.2. Dziecko i granice wiekowe dzieciństwa w świetle regulacji prawnych	
5.1.3.....Dobro dziecka w prawie polskim	152
5.1.4. Ochrona dobra dziecka w prawie międzynarodowym	156
5.1.5. Uniwersalny system ochrony praw dziecka i dzieciństwa.	
Ujęcie ewolucyjne	158
5.1.6. Dziecko i ochrona praw dziecka w rodzinie	168
5.1.7. Początki instytucjonalnej troski o dziecko zagrożone demoralizacją i przestępczością	172
5.1.8. Ochrona prawna dziecka w konflikcie z prawem	174
5.1.9. Modele wymiaru sprawiedliwości w sprawach nieletnich	177
5.2. Dobro dziecka a współczesne tendencje w polskiej pedagogice resocjalizacyjnej	184
5.2.1. Koncepcja uspołecznienia systemu resocjalizacji	187
5.2.2. Wielopasmowa koncepcja resocjalizacji z udziałem społeczeństwa..	190
5.2.3. Dobro dziecka jako cel działań kreujących w pedagogice resocjalizacyjnej	191
5.2.4. Koncepcja kognitywno-interakcyjnych oddziaływań resocjalizacyjnych	193
5.2.5. Koncepcje włączania i uczestnictwa dzieci w działaniach edukacyjnych i społecznych	194
5.2.6. Koncepcja rezylencji i model dobrego życia w resocjalizacji	
a dyskurs jakości życia dziecka	195
5.3. Współczesne badania nad dobrem dziecka	198
CZĘŚĆ III	
RESOCJALIZACJA DZIECKA	
- KU OPTYMALIZACJI ODDZIAŁYWAŃ	209
Rozdział 6	

Konceptualizacja badań własnych	211
6.1.Przedmiot i cele badań	211
6.2.Problematyka badawcza	213
6.3.Paradygmat, strategia i podejścia badawcze	215
6.4. Gromadzenie danych w badaniach interdyscyplinarnych w pedagogice resocjalizacyjnej	220
6.4.1.Wywiad zogniskowany z udziałem dzieci. Zastosowanie child friendly-technique	223
6.4.2.Wywiad ekspercki	228
6.4.3.Badanie dokumentów formalnych	232
6.4.4.Dobór uczestników badań i materiału do analizy dokumentów.....	235
6.4.5. Podejście podmiotowe do uczestników w badaniach własnych. Model podmiotowo-partycypacyjny	240
6.4.6.Zapewnienie jakości badań własnych	246
6.5.Zasady analizy danych	247
6.5.1.Zasady analizy danych zgromadzonych w toku wywiadów eksperckich i zogniskowanego wywiadu grupowego	247
6.5.2. Analiza i interpretacja aktów prawnych. Zasady wykładni	
prawa i filozofia rozumienia prawa	249
6.6. Intersubiektywna sprawdzalność procesu badawczego i innowacyjność badań interdyscyplinarnych w pedagogice resocjalizacyjnej	254
Rozdział 7	
Dobro dziecka jako przedmiot/podmiot ochrony instytucjonalnej w postępowaniu w sprawach nieletnich i regulacjach międzynarodowych. Ujęcie ewolucyjne	259
7.1. Dziecko (nieletni) w Ustawie o postępowaniu w sprawach nieletnich z 1982 roku	259
7.2. Działanie dla dobra dziecka jako cel postępowania w sprawach nieletnich	262
7.3. Nieletni jako podmiot „nieodpowiedzialny” w świetle regulacji prawnych	265
7.4. Zasada dobra dziecka i jej implikacje w ustawie o postępowaniu w sprawach nieletnich	271
7.4.1. Zasada indywidualizacji w postępowaniu w sprawach nieletnich	274
7.4.2..... Zasada dominacji środków wychowawczych w resocjalizacji nieletnich	277
7.5. Zasada dobra dziecka w konflikcie z prawem i jej implikacje w prawie międzynarodowym	283
Rozdział 8	
Dziecko jako podmiot w procesie resocjalizacji w świetle analizy wywiadów eksperckich i zogniskowanego wywiadu grupowego. Wyznaczniki podmiotowości	293
8.1. Dziecko w procesie resocjalizacji. Konstruowanie obrazu wychowanka	293
8.2. Dobro dziecka w procesie resocjalizacji. Sposoby reprezentacji	295
8.3.Działanie dla dobra dziecka w wychowaniu resocjalizującym	

8.4. Granice działania dla dobra dziecka w procesie resocjalizacji. 302

8.4.1. Potrzeby a prawa dziecka jako granice działania dla dobra dziecka 304

8.4.2. Odpowiedzialność za swoje działania a dobro dziecka w procesie resocjalizacji 306

Rozdział 9

Dobro dziecka w systemie instytucji publicznych w świetle analizy FGI i wywiadów eksperckich. Napięcia między procesem resocjalizacji a sferą normatywną 309

9.1. Relacja między prawem a dzieckiem i jego dobrem jako źródło napięć 309

9.2. Sędzia rodzinny i jego decyzje jako źródło napięć między procesem resocjalizacji a sferą normatywną 313

9.3. Sposób rozumienia efektywności resocjalizacji jako źródło napięć między pedagogami resocjalizacji a sferą normatywną 315

9.4. Nadmierna formalizacja i jurydyzacja jako źródło napięć między procesem resocjalizacji a sferą normatywną 316

9.5. Zadania państwa i instytucji publicznych w służbie dobru dziecka i rodzinie 317

Rozdział 10

Działania optymalizujące system resocjalizacji ku ochronie dobra dziecka.. 319

10.1. Znaczenie diagnozy w procesie resocjalizacji 319

10.2. Pedagog resocjalizacji jako strażnik dobra dziecka - ku profesjonalizacji zawodu 321

10.3. Konieczność zmian w procesie resocjalizacji nakierowanym na realizację zasady dobra dziecka 325

Rozdział 11

Rezultaty badań jakościowych znaczenia dobra dziecka i zasady dobra dziecka w procesie resocjalizacji

11.1. Koncepcja znaczenia dobra dziecka i zasady działania dla dobra dziecka w procesie resocjalizacji

11.2. Dobro dziecka jako kategoria badawcza w perspektywie pedagogicznej i prawnej - implikacje dla teorii pedagogiki resocjalizacyjnej

11.3. Dobro dziecka jako kategoria badawcza w perspektywie pedagogicznej i prawnej - implikacje dla praktyki resocjalizacyjnej

11.4. Zasada dobra dziecka i jej znaczenie dla praktyki legislacyjnej w sprawach nieletnich

Zakończenie

Aneks I. Scenariusz zogniskowanego wywiadu grupowego

Aneks II. Formularz zgody na przeprowadzenie badań dla rodzica/opiekuna nieletniej

Aneks III. Oświadczenie uczestniczki/uczestnika badań

Aneks IV. Prośba o zgodę na przeprowadzenie badań w placówce resocjalizacyjnej

Aneks V. Dyspozycje do wywiadu eksperckiego

Aneks VI. Przewodnik (arkusz) do analizy dokumentów (ramowy)

.....

Bibliografia

Akty prawne.

Netografia

Indeks nazwisk.